

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیم سال اول ۹۵-۹۶

پایه پنجم ۵ ساله
پایه هفتم ۷ ساله

مهر مدرسه

نام و نام خانوادگی: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰	محل نامتوی: ۹۰ دقیقه
شناسه یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شناسه یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

کد استان:	۲۹۵۱/۰۵
تاریخ:	۱۳۹۵/۱۰/۱۸
عنوان:	فلسفه ۲
کتاب:	کلیات فلسفه «آقای شیروانی»
محدوده:	از ابتدای درس ۲۶ (قانون علیت و...) تا پایان کتاب (ص ۵۳۴-۲۷۲) به استثنای دروس ۴۰ تا ۴۲ (ص ۴۵۱-۴۱۳) و ۴۵ تا ۴۹ (ص ۵۳۴-۴۷۸)

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد ملی: ..... مدرسه علی: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۰/۵

۱- مراد از «علت جانشین پذیر» کدام است؟ ص ۲۷۶

- الف. مرکب ☐
ب. ناقصه ☐
ج. کثیر ☒
د. مادی ☐

۰/۵

۲- با شرط «بالفعل بودن» برای تسلسل محال، کدام سلسله خارج می شود؟ ص ۲۹۶

- الف. سلسله حوادث زمانی ☐
ب. سلسله اجزاء زمان ☐
ج. سلسله متناهی ☐
د. سلسله اعداد ☒

۰/۵

۳- مراد از تساوق بین دو مفهوم چیست؟ ص ۳۳۲

- الف. وحدت حیثیت صدق ☒
ب. وحدت حقیقی حقه ☐
ج. مترادف مفهومی ☐
د. تساوی در افراد ☐

۰/۵

۴- ملاک در تقدم طبعی چیست؟ ص ۳۴۷

- الف. وجوب وجود ☐
ب. تقرر ماهیت ☐
ج. ماهیت ☐
د. وجود ☒

۰/۵

۵- تقسیم وجود به «بالفعل و بالقوه» مانند کدام تقسیم است؟ ص ۳۶۷

- الف. جوهر و عرض ☐
ب. امکان و ماده ☐
ج. واحد و کثیر ☒
د. بالا و پایین ☐

۰/۵

۶- اگر شخصی از قم به تهران حرکت کند، مسافت حرکت چه مقوله ای است؟ ص ۳۹۸

- الف. وضع ☐
ب. این ☒
ج. فعل ☐
د. کم ☐

۲

۷- استدلال حکما برای اثبات «وجوب وجود معلول در ظرف تحقق علت تامه» را به همراه مقدمات تقریر کرده، به اختصار تبیین نمایید.

ص ۲۸۴ و ۲۸۵ - ۲ نمره

جواب: مقدمه نخست: اگر وجود معلول در ظرف وجود علت تامه واجب نباشد، عدمش ممکن خواهد بود به امکان عام. زیرا «المعلول موجود بالضرورة» با «المعلول معدوم بالامکان العام» نقیضین هستند و اگر اولی مرتفع شود، دومی اثبات می گردد. (نمره ۰/۷۵) مقدمه دوم: اگر عدم معلول در ظرف وجود علت تامه ممکن باشد، مستلزم امکان تحقق معلول بدون علت است زیرا علت «عدم معلول»، «عدم علت» است [جریان علیت در اعدام تسامحاً] و با وجود علت تامه، علت عدم معلول بالضرورة منتفی است. (نمره ۰/۷۵) مقدمه سوم: تحقق معلول بدون علت ممکن نیست در نتیجه وجود معلول در ظرف وجود علت تامه واجب است. (نمره ۰/۵)

۸- «فاعل بالتجلی» را به همراه مثال تبیین نموده، چه تفاوتی با فاعل عنایی دارد؟ ص ۳۰۶ - ۲ نمره

جواب: فاعل بالتجلی فاعلی با اراده است که به فعلش قبل از انجام کار علم تفصیلی دارد و علم تفصیلی او به کارش عین علم اجمالی او به ذاتش است، نه امری زائد بر ذات و همان علم منشأ صدور افعال می گردد و داعی زائد بر ذات در کار نیست. (۱ نمره) مانند نفس مجرد انسان نسبت به کمالات ثانوی خویش، فاعل بالتجلی است. (۵/۰ نمره) تفاوت: علم تفصیلی در فاعل بالتجلی عین ذات اوست در حالیکه در فاعل عنایی، امری زائد بر ذات است. (۵/۰ نمره)

۹- عبارت حکما: «هی الکمال الاخیر الذی یتوجّه الیه الفاعل فی فعله» در تعریف «علت غایی» را توضیح دهید. ص ۳۱۳ و ۳۱۴ - ۲ نمره

جواب: حکما در تعریف حرکت آورده اند: حرکت کمال نخستین برای شیء بالقوه از آن جهت که بالقوه است، از این تعریف به دست می آید که کمال دومی نیز برای حرکت متصور است که حرکت به آن متوجه شده و بدان منتهی می شود بنابر این آن کمال دوم کمال نهایی و مطلوب ذاتی است و هیچ حرکتی بدون غایت نیست زیرا اگر غایت نبود، حرکت تبدیل به سکون می شد به عبارتی وجود حرکت متوقف بر غایت است.

۱۰- چرا «مطلق زمان» قدیم زمانی است؟ توضیح دهید. ص ۳۵۸ - ۱ نمره

جواب: زیرا اگر مطلق زمان حادث زمانی باشد باید «زمانی بوده باشد که زمان معدوم بوده و آن گاه بوجود آمده است» و این قضیه پارادوکسیکال است و در آن، اثبات شیء و نفی آن جمع شده است.

۱۱- حرکت توسطی و قطعی را به همراه مثال تعریف نمایید. ص ۳۷۸ و ۳۷۹ - ۲ نمره

جواب: حرکت توسطی: بودن متحرک بین مبدأ و منتها، به نحوی که هر یک از حدود مسافت را در نظر بگیریم، متحرک در لحظه قبل و در لحظه بعد در آن حد وجود ندارد. حرکت توسطی حالتی بسیط است که در یک آن حادث می شود و در طول زمان باقی می ماند مانند سفیدی برای جسم در یک لحظه حادث می شود و در طول زمان معین باقی می ماند. حرکت قطعی: بودن متحرک بین مبدأ و منتها به نحوی که نسبتی به هر یک از حدود مفروض مسافت دارد، حرکت قطعی بر خلاف حرکت توسطی مستمر و تدریجی است مانند حرکت شخص از نقطه «الف» به نقطه «ب» که لحظه به لحظه، این (مکان داری) تغییر می کند.

۱۲- اشکال ارتباط متغیر به ثابت را تبیین کرده، به اختصار پاسخ دهید. ص ۳۸۹ - ۲ نمره

جواب: اگر ضرورت دارد علت متحرک خودش هم متحرک باشد در این صورت نقل کلام می کنیم به آن علت، اگر آن علت واجب الوجود باشد محذور تغییر در واجب تعالی پیش می آید و اگر ممکن الوجود باشد و به واجب الوجود ختم نشود مستلزم دور و یا تسلسل است. پاسخ: حرکت به دو قسم ذاتی و عارضی تقسیم می شود و حرکت ذاتی حرکتی است که از ذات متحرک انتزاع می شود ولی حرکت عارضی، زاید بر ذات است و علت می خواهد با توجه به این مطلب باید گفت که قاعده اختصاص به حرکات عارضی دارد و در حرکت ذاتی که عین ذات است علت فقط وجود افاضه می کند نه حرکت را که شامل این قاعده گردد.

۱۳- سبب اصلی انکار «حرکت جوهری» تا پیش از ملاصدرا (ره) چه بود؟ توضیح دهید. ص ۴۰۲ - ۲ نمره

جواب: شبهه بقاء موضوع (۵/۰ نمره) توضیح: ۱. حرکت در صورتی می تواند تحقق یابد که یک موضوع ثابت در طول حرکت باقی و مستمر باشد زیرا در غیر اینصورت یعنی دگرگون شدن همه جانبه، دیگر نمی توان گفت که تغییر و حرکت روی داده است. ۲. اگر جوهر شیء دست خوش تغییر و دگرگونی شود، چنین موضوع ثابتی وجود نخواهد داشت. (۵/۱ نمره)

۱۴- با توجه به وجود شروری مانند جهل و فقر و زلزله و... چگونه «عدمی بودن شرور» شبهه ثنویت را حل می کند؟ ص ۴۵۸ و ۴۵۹ - ۲ نمره

جواب: شرور بر دو قسم هستند: ۱. شر بالذات که همواره از نوع نیستی و عدم است مانند جهل که شر بودن این دسته صفت حقیقی است. ۲. شر بالعرض که امری وجودی است اما از آن جهت که منشأ نیستی می شود، شر خوانده می شود. مانند زلزله که شر بودن برای این ها صفتی نسبی و اضافی است و با توجه به اینکه جعل و ایجاد همواره به وجود فی نفسه تعلق می گیرد می توان نتیجه گرفت که این امور از آن جهت که شر هستند مجعول و مخلوق نیستند.

۱۵- نحوه صدق صفات فعلی بر ذات واجب تعالی را با دلیل تبیین نمایید. ص ۴۶۹ - ۲ نمره

جواب: صفات فعلی از آن جهت که امری حادث و متأخر از ذات واجبند حقیقتاً بر ذات واجب صدق نمی کنند چرا که این امر مستلزم وقوع تغییر در ذات واجب است [و هم چنین مستلزم آن است که ذات واجب، از حیثیات متغایر و متکثر ترکیب یافته باشد] اما این صفات از آن جهت که اصل و ریشه ای در ذات واجب دارند که منشأ همه کمالات است حقیقتاً بر واجب تعالی صدق می کنند.